

Tisková práce a práce s veřejností v Bundeswehru.

Generální inspektor Bundeswehru Klaus Naumann nedávno prohlásil: „Bundeswehr má v Německu dobrou pověst, která se v posledních měsících ještě zlepšuje.“ Jeho slova potvrzuje uskutečněný průzkum veřejného mínění, který byl v loňském roce proveden mezi vybranými skupinami respondentů ve věku 18 až 60 let. Na otázku, zda občané považují armádu SRN za důležitou nebo velmi důležitou instituci, odpovědělo při posledních průzkumech 70 procent dotázaných kladně. Na otázku, zda by se měla doba vojenské služby dále zkracovat, odpovídá v poslední době větší část Němců záporně. Na tomto stavu má největší zásluhu práce s veřejností, která je v Bundeswehru považována za stěžejní úkol všech, kteří armádě velí a kteří vychovávají.

Ale samotná práce s domácí civilní veřejností dnes již nestačí. Velitel Akademie Bundeswehru pro informace a komunikaci, která se v loňském roce přestěhovala z Bonnu do Strausbergu, plk. Horst Prayon, vidí jeden z hlavních úkolů stávající doby také v aktivizaci práce se sousedy SRN, především z Polska, České republiky a Maďarska.

Dva cíle práce s veřejností

Hlavním cílem práce s veřejností je podporovat odpovědnou účast občanů na formování politické vůle v otázkách obrany. Jde o základní souhlas obyvatelstva SRN s politikou zabezpečení míru a přínos Bundeswehru v tomto procesu. Druhým úkolem je podílet se na vytváření důvěry občanů k bezpečnostní politice státu a účinné ochraně práv a svobod prostřednictvím armády a v neposlední řadě zvýšit prestiž, získat sympatie občanů a celkově zlepšit postoj obyvatelstva k armádě.

V SRN patří k nejdůležitějším úkolům státních orgánů objasňování a vysvětlování opatření, která jsou přijata ve vojenské oblasti. Veškerá činnost ve sféře komunikace mezi armádou a společností je této zásadě podřízena. Podstatná je celková a úplná sociální akceptace a pochopení činností přijímaných státem v oblasti obrany, kontaktů a vojenské činnosti, obranného spojení apod. Platí zásada, že v současném demokratickém státě má mít každý právo být důsledně informován o stěžejních otázkách obrany země. Protože mezinárodní situace determinuje směry a obsah přijímaných opatření ve sféře obrany státu, musí se informování společnosti zabývat profesionálové, kteří v tomto procesu zohledňují mimo jiné především zahraniční politiku. V Bundeswehru na otázky tohoto zaměření odpovídají tiskové a informační orgány.

Tyto, ale i další otázky spojené s prací s veřejností byly předmětem týdenního kurzu Akademie Bundeswehru pro informace a komunikaci, který se konal na podzim loňského roku ve Strausbergu nedaleko Berlína, a kterého se na pozvání velitele akademie plk. H. Prayona zúčastnili důstojníci pro styk s veřejností a personální pracovníci GŠ AČR.

Kurz vedl bývalý mluvčí ministra obrany plk. Franz Salis, jehož praktické zkušenosti z funkce tiskového mluvčího Spolkového ministra obrany byly v mnohém podnětné. Přednášející i účastníci si byli vědomi, že ze širokého okruhu otázek a problémů hlavně práce s veřejností bude nutno vybrat jen podstatné věci. Kurz byl proto veden formou seminářů a praktických zaměstnání, což bylo přijato velmi pozitivně a jako oboustranně prospěšné.

Praktické zaměstnání se týkalo účinku neverbální a verbální řeči před kamerami, rétorické analýzy a následného vyhodnocení některých našich důstojníků. Inspirující bylo zaměstnání na tiskovém a informačním oddělení v Berlíně, včetně prohlídky náborového střediska, které vzbudilo zájem a pozornost našich důstojníků zabývajících se nábořem a profesní přípravou.

Organizace tiskové a informační služby Bundeswehru

Organizací tiskové a informační práce se zabývá tiskový štáb, informační štáb a generální inspektor (viz obr. 1).

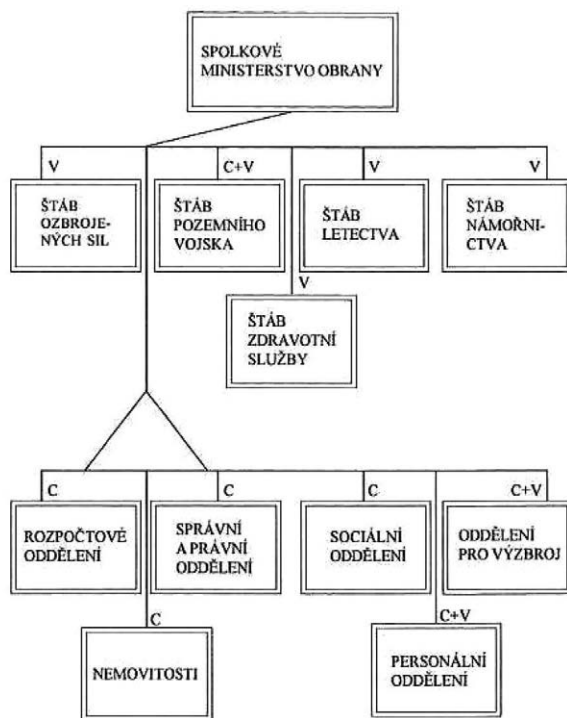
Ministru obrany podléhá tiskový štáb, jehož náplní je práce s tiskem a práce s veřejností v otázkách náboru. Tiskový štáb dodává informace tisku, aby prostřednictvím sdělovacích prostředků mohl ovlivnit veřejnost. Státní tajemník je přímo podřízen ministru obrany a nadřízen informačnímu štábu. Informační štáb se neobrací na sdělovací prostředky, ale vykonává práci s veřejností a provádí nábor. Generální inspektor působí informačně do armády (jednotek).

Kdo je tiskový mluvčí?

Tiskoví mluvčí (TM) jsou zkušení důstojníci generálního štábu. Vedoucí referátu je zpravidla starší mluvčí. Jeden z tiskových mluvčích je vždy ve službě. V pracovní době jsou všichni tiskoví mluvčí na jedné chodbě a jsou vzájemně propojeni spojovacími prostředky. Službu konající tiskový mluvčí může být i doma, ale musí být zabezpečena dosažitelnost. Tiskový mluvčí, který má službu, jedná samostatně a musí sám rozhodnout, zda a jaké prohlášení udělá. Když je potřeba, zavolá i ministrovi. Tiskový mluvčí se účastní všech důležitých porad a všech kontaktů velitele s novináři a rozhovory. *Tiskový mluvčí musí bez ohledu na osobní výhody umět veliteli i odporovat a říci často i nepřijemnou pravdu.*

Tiskový mluvčí MO se zabývá pouze tiskem, aby měl více času k výkonu funkce tiskového mluvčího. Je denně ve styku s ministrem obrany. Má spojení s tiskovými mluvčími armády (viz obr. 2). Jedná se o:

- TM pro práci s filmem a televizí (monitoring);
- TM armády (témata společná celé armádě např. ženy v armádě, vnitřní vedení ap.). Je mluvčím generálního inspektora a Inspektora zdravotnické služby;

Tisková mluvčí
 Legenda: - C = civilní osoba
 - V = voják

Obr. 1: Organizace tiskové a informační služby

- TM pozemního vojska je mluvčím ministra ve věcech pozemního vojska (odpovídá za zpravodajskou službu);
- TM ministra ve věcech letectva (odpovídá za akce v zahraničí);
- TM v otázkách techniky a výzbroje;
- TM ve věcech loďstva (odpovídá za NATO a ZEU);
- TM pro správní a právní záležitosti, nemovitosti, sociální záležitosti a rozpočet.

Protože je armáda živým organismem, ve kterém se uskutečňuje mnoho procesů a událostí různého významu, byla přijata zásada, aby kontakty se sdělovacími prostředky byly uskutečňovány výlučně profesionálně připravenými důstojníky.

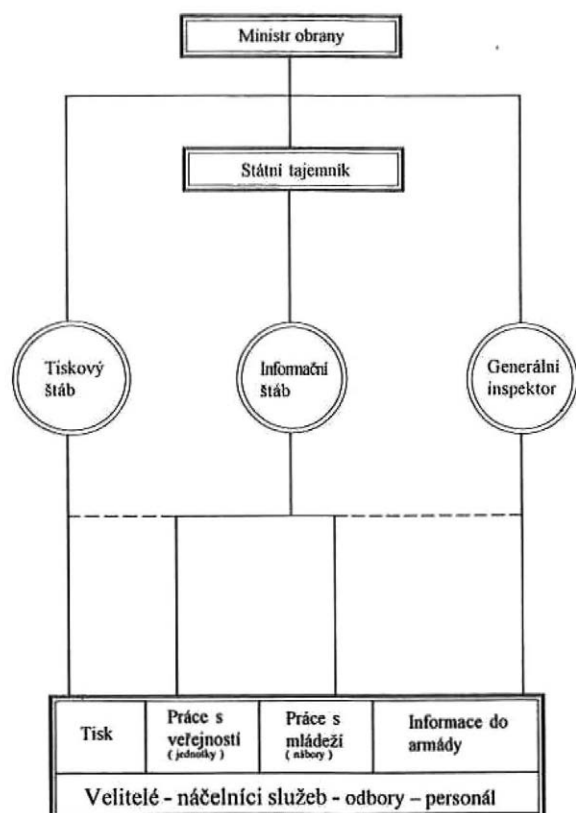

Obr. 2: Místo tiskového mluvčího

Tiskový mluvčí při komentování určité zprávy spojené s vojenskou problematikou se úzce drží okruhu své kompetence, realizují a dodržují stanovenou linii danou nadřízenými orgány a pokud není nařízena, dodržují státní zájem Německa. *Není přípustné komentovat zprávu nebo určitou událost vlastními slovy.* Informace není komentář. Organizace a vlastní činnost tiskové a informační práce má především sloužit k informování společnosti, k objasňování úkolů zajištění obrany země a získávání podpory a pochopení pro činnost, kterou ve vojenské oblasti německý stát uskutečňuje.

Státní tajemník, který je podřízen ministru obrany a přímo nadřízen informačnímu štábu, řídí dva hlavní referáty: práci s veřejností a práci s mládeží, náborovou činností (viz obr. 3 a 4).

Ve Spolkové republice je problematika práce s veřejností řešena následovně: Bundeswehr má posádky na celém území Německa a politické vědomí občanů se formuje, jak známo,

Obr. 3: Organizace informační práce v Bundeswehru

především regionálním tiskem. Stejným regionálním způsobem je chápána i armáda. Již na stupni divize byli vyčleněni velitelé, náčelníci služeb, kteří mají ve svých povinnostech informovat veřejnost o otázkách, které ji zajímají. Jejich úkolem je nejen informovat, ale především komunikovat, navazovat kontakty a reagovat na signály a sociální potřeby týkající se obrany země na teritoriu dislokace dané divize.

Občané v jednotlivých posádkách znají velitele i důstojníky pro práci s mládeží (v Bundeswehru jich působí celkem 95) a kontakty jsou realizovány z divizních středisek, která řídí tiskové a informační oddělení velitelství sborů a tyto jsou pak analogicky řízeny jednotlivými druhy vojsk.

- zásady práce s veřejností	- odbornost
- ústřední práce s veřejností	- školení důstojníků pro práci s veřejností
- podpora decentrální práce s veřejností (ozbrojené síly)	- důstojníci pro práci s veřejností
- semináře, veletrhy zveřejňování	- návštěvy
- spojení, kontakty instituce strany, podniky církev apod.	- dotazy na politiky a poslance
	- rozpočet na práci s veřejností

Obr. 4: Informační štáb

Vojenská akademie Bundeswehru pro informace a komunikaci má jako jeden z hlavních cílů připravit důstojníky, kteří jsou předurčení do velitelských funkcí k práci s veřejností. Ale nejen to, v akademii jsou připravováni důstojníci, kteří působí v oblasti výchovy a vzdělávání, k vedení dialogu, a také různé skupiny obyvatelstva (cílové skupiny), např. novináři, politici, učitelé středních škol, malíři, sochaři, spisovatelé apod., a hovoří s nimi o otázkách, které je zajímají (viz tok informací na obr. 5).

Příprava velitelů probíhá od velitelů praporů, brigád až po velitele sborů. Zvláštností je příprava v trvání jednoho dne, která je určena k doplnění vzdělání pro generály. „Jsme přesvědčeni,“ říká plk. H. Prayon, „že pouze formou osobního dialogu může mít veřejnost kladný vztah k armádě. Politické vědomí občanů se formuje regionálním tiskem, nikoli

nadregionálním. Práce s veřejností je orientována na dialog. Nejen seznamovat s fakty, ale přijmout pocity a myšlení občanů.“

Na této akademii je kladen značný důraz na vědeckou práci. Odborná pracoviště řeší, analyzují názorovou hladinu občanů. Veškeré průzkumy veřejného mínění jsou zveřejňovány, což vede k vytváření důvěry mezi občany, a to i v tom případě, kdy jde o negativní poznatky a závěry pro armádu. Bez této zpětné vazby by to nebyl dialog. Pokud například stoupá počet odpůrců výkonu základní služby, je to pro armádu negativní zjištění, ale bylo by chybou tyto údaje uzamknout v trezoru.

Obr. 5: Informační tok

Další oblastí zájmu jsou analýzy konfliktů. Armáda se musí zabývat tím, kde tyto konflikty jsou, kde je nebezpečí vzniku války a možná následná rizika. Armáda je prostředkem tvorby politiky. Je třeba vidět, kde mohou konflikty vzniknout, případně kde již vznikly - např. v Jugoslávii, příčiny konfliktu v Irsku, v Asii apod., a jaké jsou zde úkoly armády.

* * *

Veškerá činnost v oblasti tiskové a informační práce, kterou měli možnost naši důstojníci v akademii Bundeswehru ve Strausbergu poznat, svědčí o tom, že je koncepční a cílevědomá. Aby byla veřejnost dobře informována, samotná tisková práce nestačí. Nejdůležitější jsou občané, a v tom je podstata práce s veřejností.

-Maj-